

Надеїна Наталія Андріївна

студентка гр. ФФ-41, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н. Русін В. М.

ГАРМОНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ

В умовах теперішньої глобалізації світової економіки виникає багато можливостей для розширення рамок міжнародного співробітництва, збільшення кількості шляхів для залучення іноземного капіталу, зовнішньоекономічних операцій. Безперечно гармонізація звітності призведе і до того, що Україна в очах іноземних корпорацій та підприємств, інвесторів стане більш привабливою, оскільки це полегшить розуміння ними фінансових результатів, покращить порівняння підприємств, оцінку привабливості тих чи інших інвестицій, для бюджетного сектору це подання точніших даних в фінансових звітах до органів казначейства. Окрім цього, 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на вступ до Європейського Союзу, тому питання приведення бюджетної та фінансової звітності відповідно до європейського законодавства стає досить гостро і поза попередніми причинами. Гармонізація законодавства, фінансової та бюджетної звітності – це і є приведення її відповідно до європейського законодавства, законодавства країн-членів Європейського Союзу.

Варто зазначити, що гармонізація фінансової та бюджетної звітності розпочалася задовго до цього часу. Ще в 1998 році почало відбуватися наближення української системи обліку до МСФЗ, коли Урядом було ухвалено Програму реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням МСБО. А вже в 1999 році було Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». В його першій статті дано таке визначення: «Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, який визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам» [1].

Так, коли 16 вересня 2014 року було ратифіковано Україною Угоду про асоціацію України та Європейського Союзу, відповідно до додатку XXXV цієї угоди, було домовлено між обома сторонами про поступове впровадження певних міжнародних стандартів щодо аудиту та бухгалтерського обліку, а також про поступове наближення до європейського права в цих же сферах.

Вже в 2017 році було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень». Саме зміни, які були прийнято згідно з цим законом, сприяли гармонізації бюджетного обліку та аудиту з міжнародними стандартами МСФЗ та також законодавством Європейського Союзу.

В 2022 році було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Так підприємства, окрім тих випадків коли застосування МСФЗ є обов'язковим, вільні

самостійно обирати добровільне застосування МСФЗ, також визначено що на національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку і національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі не поширюється дія законодавства щодо здійснення державної регуляторної політики та регуляторної діяльності [2].

Станом на 2022 рік фінансову та фінансову консолідовану звітність згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» складають підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, материнські підприємства груп, у складі яких є підприємства, що становлять суспільний інтерес, материнські підприємства великої групи, які не належать до категорії великих підприємств, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [1]. Як вже написано вище, всі інші підприємства самостійно обирають використовувати МСФЗ чи НП(С)БО.

Фінансова звітність за національним стандартом зараз складається з шести форм якщо це повний комплект, а якщо неповний то тільки двох. МСФС складається з чотирьох або п'яти форм та детальних приміток.

Замість річного балансу за міжнародними стандартами є звіт про фінансовий стан на кінець періоду, а вже замість звіту про власний капітал, який подається за національними стандартами – звіт про зміни у власному капіталі за період. Однаковими є звіти про рух грошових коштів за обома стандартами, а ось звіти про фінансові результати може замінитися двома варіантами звітності (див. табл. 1).

Таблиця 1

Комплекти фінансової звітності

НП(С)БО	МСФЗ
Річний баланс	Звіт про фінансовий стан на кінець періоду
Звіт про фінансові результати	Звіт про сукупний дохід за період (або два звіти про інший сукупний дохід та звіт про прибутки та збитки)
Звіт про рух грошових коштів	Звіт про зміни у власному капіталі за період
Звіт про власний капітал	Звіт про рух грошових коштів за період
Примітки до фінансової звітності	Примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення
Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»	Звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності

Безперечно наближення і уніфікованої системи облік до МСФЗ є великим кроком для України, проте варто зазначити що на даний момент повний перехід на ці стандарти є неможливим, оскільки потребується багато роботи з законодавством. Також важливим моментом є нестача кваліфікованих кадрів для ведення обліку за МСФЗ. До проблем також відноситься і те що органи

казначейства не можуть на даний момент проводити та визначати свою облікову політику, що могло б призвести до покращення надання додаткової інформації в фінансовій звітності як це відбувається в звітності, яка повністю відповідає МСФЗ.

Сьогодні наближення економічного законодавства України до європейського, продовження гармонізації звітності як фінансової так і бухгалтерської, а потім і доведення її до міжнародних стандартів є важливим як і того, що це буде наближувати Україну до цілі з вступу до Європейського Союзу, а також це може збільшити зацікавленість інвесторів в українських підприємствах, надати більше можливостей для підприємств щодо співпраці на міжнародному ринку, підвищить якість прогнозування фінансових результатів, забезпечить подання точнішої звітності від установ що отримують кошти від бюджетів до органів казначейства.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (станом на 10 серп. 2022 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України від 19.07.2022 р. № 2435-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2435-20#Text>